

בתי-עיניים בישראל!

וב נחלה ממשלת ישראל תבוסה מוחצת כחיות המאבק על דעת-הקהל העולמית — תבוסה שהידודה סביב כדור-הארץ.

תבוסה זו היתה מסוכנת שכי עתיים מפני שמול ישראל לא עמד הפעם גוף פוליטי המייצג אינטרסים של מעצמה עוינת, אלא גוף איריאליסטי הנהנה מאמון עצום בעולם, ובעיקר בקרב בעלי-המצ"פ.

אמנטי ("הניגיה"), הוא אירגון של מתנדבים מבני עמים רבים, המספל בגורלם של אסירים מדיניים בכל הארצות, ללא הבדל לגבי מוצאם, השקפתם ומטרותיהם. פעולות אירגון זה למען אסירים בארצות כה שונות כמו בריטניה-מועצות ויוון, ספרד וקונגו, היקנו לו אוצר של יוקרה ורצון טוב. הוא משתמש בתמיכה מוסרית זו כדי להפעיל לחץ על המיסטרים השונים, לשיחרורם של האסירים הפוליטיים או להקלת מצבם. רכבות עצירים ברחבי העולם תולות את תבניתן באירגון זה.

בין השאר יש לאירגון זה מעמד מוכר ליד האו"ם ומועצת אירופה. בין ראשיו בולטים מנהיגי כנסיות ואישי-מוסר בעלי שם עולמי.

השבוע פירסם האירגון בהבל-טה מורכבת דו"ח שקבע שיש הרבה כחות-לכאורה לקיום שיטה של עינויים עצירים ערביים בישראל, וכי ררושה חקירה בינלאומית מוסמכת, כדי לבדוק הוכחות אלה.

העולם, הרי נקטו בשיטות הכושפות ביותר. תחלה נערך הקרב באו"ם. כאשר הח-

סמל אירגון "אמנטי"

ליט האו"ם להקים ועדת-חקירה כדי לבדוק האשמות אלה ואחרות בשטחים המוחזקים, הודיע נציג ישראל כי לא ייתן למשלחת זו להיכנס לשטחים.

הסיבה הרשמית: אי-הסכמת האו"ם לשגר משלחת דומה לחקירת מצב היהודים בארצות-ערב. בישראל נקבעה הסיבה כסבירה, אך

מהלך הפתיחה נולד בקרמלין, התנגל לבלגראד, ויצא לפועל בפאריס.

יומו את רעיון הפגישה בין ד"ר נחום גולדמן לנשיא מצרים נאמל עבדאל-נאצר, מומחי מחלקת המזרח-התיכון ב-משרד-החוץ הרוסי. לאחר קבלת הסכמתו של נאצר לכך, הם העבירו את תוכניתם לנשיא יוגוסלביה המרשל טיטו. זה העביר את ההצעה לד"ר גולדמן. התוצאה: פגישה בפאריס בין גולדמן לאישיות מקור רבת נאצר. בפגישה זו העלתה האישיות המצרית את ההצעה שגולדמן ייפגש עם נאצר. התנאים: שהפגישה תקויים בקדעת ממשלת ישראל, ושנאצר ישלוח בעיתויה. הפתעה: גבר בממשלה. המהלך הבא התרחש בישראל.

גולדמן גילה על הפגישה ההיסטורית למשה דיין ואבא אבן, והעניין הובא לדעת הממשלה.

הממשלה החליטה שלא להיענות להצעה, ניסתה לשמור על החלטתה בסוד. כאשר התפוצץ הסיפור בעיתוני חו"ל, החליטה בלתי-ברירה לפרסם. בתחילת השבוע את החלטתה השלילית.

ההחלטה לא הפתיעה איש. ההפתעה היחידה בציבור היתה כאשר נתגלה שיש בממשלה גבר — דמות לא מוכרת כל-כך בציבור: השר המפ"מי ויקטור שטייב, שתמך ביציאתו של גולדמן לקאהיר.

מגוחר, פאתטי, היסטרי. הוא היה היחיד שאר השרים התנגדו לרעיון. תגובותיהם נעו מהפאתטי למגוחר, להיסטרי. אחדים העלו את הטענה שלא ייתכן שנאצר יכתוב לממשלת ישראל מי יהיה נציגה לשיחות עימו.

אחרים העלו את הטענה שגולדמן פסול משום שהשקפתו המדינית שונות מאלו של משרד-החוץ בשאלות עקרוניות.

תירוץ זה ממשלת-ישראל היו עלובים, אבל התנגדות היתה אומללה עוד יותר.

שכן התנגדות זו גרמה למדינת-ישראל נזק כל שיער בעיני העולם. ניתוח קר של המצב (ראה נאצר מחכה לגולדמן) מצביע על כך, שהרוסים היו מעוניינים כי נראה ברצינות בגישה-שלום בין ישראל למצרים. דחיית ההצעה גרמה לכך שיש ראל ספקה מהלומה נוראה במאבק על דעת הקהל העולמית. הנזק העלול להיגרם לה על-ידי טיילי הסאם 3, היוו פעוט לעומת הנזק שגרם לה טיילי זה, הראוי בהחלט להיקרא סאם 4.

הבדיחה העצובה היא, שבניגוד לטיילי סאם 3, נוצר סאם 4 דווקא על-ידי ממשלת ישראל עצמה.

כמעט בכל מקום אחר נראתה כתירוץ מחור כס בלבד. אמר נציג נייטראלי: "אם אין עיניים, הרי ישראל עצמה היתה צריכה להיות מעוניינת שהדבר ייקבע באופן מוס" מק. קשירת הדבר בגורל יהודי ערב אינה עזרת לאותם יהודים, כי ברור שתנאי זה לא יתגשם. התוצאה היחידה היא אי-מתן היתר למשלחת להיכנס לשטחים ה-מוחזקים על-ידי ישראל, וזה מטיל חשד כבד על ישראל שיש לה מה להסתיר."

המשלחת של האו"ם ביקרה בארצות-ערב, גבתה עדויות מפי ערבים שטענו כי עונגו בישראל, פירסמה דו"ח המחשיד את ישראל בהחזות כבדים ביותר. הטענות הישראליות כלפי הרכב הוועדה שייכנעו רק מעטים, מכיוון שהוועדה ישראל שלא תתיר לחודה להיכנס מנעה את השתתפות ידידה בוועדה.

היה זה תמרון אופייני של אבא אבן — והוא הביא נזק לישראל.

החלטה פה-אחד

רשת "אמנטי" חמורה עוד יותר, מכיוון שבניגוד לאו"ם, אין אמנטי מ"מ מתה אירגון בעל אינטרסים פוליטיים. לפני שנה ניתן למארטין אנאלס, היו"ר הבריטי של האירגון, לסיור בבתי-הסוהר הישראליים. בסיום הביקור פירסם דו"ח זהיר, בו קבע כי לדעתו אין עינויים ב-מוסדות של שרות בתי-הסוהר.

אולם, רמז אנאלס בצורה מובנית, אין הוא בטוח בכך לגבי מיתקני-מעצר שאינם שייכים ל"שירות בתי-הסוהר, בהם נמצאים העצירים בשלב החקירה.

מאז עברו חודשים, ומאחורי הקלעים התנהל משאומתן שקט ומייגע. אמנטי תבע לערוך חקירה בינלאומית מוסמכת. ישראל התנגדה לכך, והסכימה רק לבצע חקירה מטעם ממשלת ישראל, בכל מיקרה (המשך בעמוד 23)

דוגמא לפעילות "אמנטי" בישראל

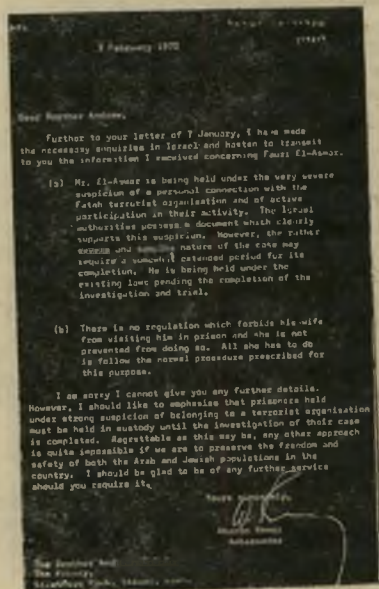
שיגר מכתב תשובה שהעתקו פורסם להלן. מכתב זה, שנכתב לפני חודשיים בלבד על-ידי שגריר ישראל בלונדון, אהרון רמז, מופנה לאחד מראשי אירגון אמנטי, הנזיר הקאתולי אנדרו.

בתשובה לשאלתו של הנזיר, מודיע ה-שגריר כי אליאסטר נעצר בגלל חשד "חמור מאד" שהוא קיים קשר אישי עם אליפתח. בידי שלטונות ישראל יש מיסמך הנותן תימוכין לחשד זה.

עד כאן נכונים דבריו של השגריר. לעומת זאת אין כל אמת בהמשך: "בגלל האופי החמור והמסוכן של פרשה זו, יהיה דרוש זמן די ארוך להשלמת התיק. הוא מוחזק על פי חוקים קיימים, עד להשלמת החקירה והעמדתו לדין."

האמת היא שאליאסטר אינו נמצא במעצר לצורך השלמת החקירה, ואין כל כוונה להביאו לדין. השלטונות המוסמכים החליטו כי המיסמך שבידיהם אינו מאפשר את הרשעת האיש בדין, לפי החוק הקיים. ולכן הוא מוחזק במעצר מינהלי על פי סעיף 111 של תקנות-ההגנה הבריטיות. החקירה המשפטית שהיתה תלויה ועומדת נגדו — בוטלה.

התערב אירגון אמנטי בעניינו. אחד מ-פעילי אמנטי פנה לשגריר ישראל בלונדון, דו"ר אהרון רמז, תבע ממנו הסברים לפרשת מעצרו של פאוזי אליאסטר. אהרון רמז

פאוזי אליאסטר

אחת הדוגמאות לצורה בה פועל אירגון אמנטי, היא הצורה בה התערב אירגון זה למען המשורר-עתונאי הערבי הישראלי מלוד, פאוזי אליאסטר, היושב כלא בלא דמון זה מספר חודשים, לפי תקנות החיי רום, מבלי שיועמד למשפט.

השבוע פתח פאוזי אליאסטר בשביתת רעב, כשהוא תובע להעמידו לדין או לשחררו, אך אין הוכחות נגדו על פעילות חתרנית נגד המדינה. אנשי ציבור יהודים הפנינו השבוע למען שחרורו בפתח בית הכלא בו הוא עצור.

אולם עוד לפני פעילות זו למען פאוזי,

שמעות, סיפורים, אבל...

תכן כי לרו"ח זה לא היתה השפעה כה מזיקה, לולא כבר היו רווחים ב-עולם חששות כבדים לגבי שיטות-עינויים בישראל.

מה מקורם של חששות אלו? בארצות-ערב מסתובבים מאות פליטים מן השטחים המוחזקים, הטוענים כי עונגו בעת מעצרם, ובעיקר בעת חקירתם, בישי-ראל, הם מספרים על כך פרטי-פרטים. סיפורים דומים מתגלגלים בצורת שמועות בשטחים המוחזקים עצמם, והאוקלוסיה שם מאמינה בהם ללא הסתייגות.

עלואנים ורים, הגובים עדויות כמרחב, מוצפים בסיפורים אלה. לעיתים קרובות די בחקירה שטחית כדי להפריך את ה-סיפור ועיתונאים מנוסים מבחינים לא פעם שסיפור מסויים הוא פרי של הרמיון, או נסיון של עצירים-לשעבר לתרץ את המידע שמסרו לחוקרים.

אולם גם העיתונאים המנוסים יוצאו כרוכם בהרגשה כי יש ממש בחלק מן הסיפורים האלה. הם הגיעו לכלל מסקנה, שהחוקרים הישראליים משתמשים בעינויים כדי להוציא מפי חשודים מידע הדרוש למניעת מעשי-חבלה. השי-רות אלה מתרכזים סביב מיתקי נים מסויימים וגם סביב שיטות מסויימות.

על כך פורסמו כתבות ככמה מחשובי עתוני העולם. כתבים אחרים הסתפקו ב-רמזים, אחרים הביעו חששות ותבעו חקירה מוסמכת, אחרים יצאו בהאשמות גלויות, כמו עורך ענייני-החוץ של טיימס הלונדוני, ניל טד הוגיקס.

סיבה או תירוץ?

ל כל ההאשמות האלה ענו דו-ב-ערי ישראל בהכחשה טוטאלית: אין ער-גויים בישראל. אולם אם רצו לשכנע בכך את